

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Hazine ve Maliye Bakanı Sayın Mehmet Şimşek tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasını saygılarımla arz ederim.

Rahmi Aşkın TÜRELİ
İzmir Milletvekili

Kamu yatırımlarının dünyanın hemen bütün ülkelerinde bütçe olanakları ile yapılması esastır. Kamu yatırımlarının bütçe dışı yöntemlerle yapılması mali disipline ve bütçe prensiplerine aykırı bir durum olarak kabul edilmektedir. Ülkemizde ilk olarak enerji ve ulaştırma alanlarında uygulamaya konulan Kamu-Özel İşbirliği modellerinin AKP döneminde sağlığı da kapsayarak giderek yaygınlaştığı ve mali portresinin yükseldiği gözlenmektedir.

Bu projelere ait şartnamelerin ve sözleşmelerin “ticari sır” kavramı bahane edilerek şeffaflığa aykırı bir şekilde kamuoyundan, denetim elemanlarından hatta TBMM üyelerinden saklanması nedeniyle, döviz cinsinden müteahhitlere verilen garanti ödemeleri miktarları, bunların hesaplanması, ödenme koşulları ve zamanları konusunda tam bir belirsizlik hakimdir.

Kamu Özel İşbirliği Projeleri için 2025-2027 yıllarını kapsayan Orta Vadeli Program döneminde 204,1 Milyar TL.’si 2025 yılında olmak üzere, 2025-2027 yıllarında toplam 689 Milyar TL. ödeme yapılacağı tahmininde bulunulmuştur. Söz konusu tahminler belirli bir döviz kuru varsayımı baz alınarak yapıldığından döviz kurundaki artışın programda öngörülenden fazla olması halinde söz konusu ödemelerin bütçeye yükü artacaktır.

KÖİ modelinin uygulanmasına ilişkin kamuoyunda sıklıkla tartışılan hususlar ve eleştiriler, KÖİ modeli ile yapılan projelerden gelir elde eden 44 müteahhitten 37’sinin zarar beyanında bulundukları hususunun 2024 yılında kamuoyuna yansması ile yeniden gündeme gelmiştir. KÖİ modeli ile yapılan projelerin zarar ediyor olması izahtan varedir.

Bu konuda daha önce tarafınıza yöneltilen yazılı soru önergelerimize “Bugüne kadar Bakanlığımız tarafından hazırlanmış herhangi bir proje için borç üstlenimi

gerçekleştirilmemiş ve bu kapsamda ödeme yapılmamıştır. Kamu Özel İşbirliği modeliyle gerçekleştirilen projelerin yürütülmesi ve uygulanması ile ilgili yükümlülükler ise uygulayıcı kuruluşların sorumluluğundadır.” şeklinde sorularımızla ilişkisi olmayan ve ilgisiz hususların içerildiği cevaplar verilmiştir. Söz konusu projelerin yürütülmesinin ilgili kuruluşların sorumluluğunda olduğu tarafımızca da bilinmektedir. Ancak bu projelerin bütçeye olan mali yüklerinin hesaplanması ve yönetimi Hazine ve Maliye Bakanlığının görev alanında olup, bu konuların kamuoyuna açıklanmasına ihtiyaç bulunmaktadır.

Bu bilgiler ışığında;

- 1- KÖİ projeleri için 01.01.2015 tarihinden 31.07.2025 tarihine kadar Merkezi Yönetim Bütçesinden yapılan ödemelerin yıllar ve projeler itibarıyla ayrıntılı dökümü nedir?
- 2- Söz konusu ödemeler yıl içinde aylık, üç aylık, altı aylık dönemler gibi belli periyotlar itibarıyla mı, yoksa önceden belirlenmiş belli tarihlerde mi yapılmaktadır?
- 3-Ödeme miktarının saptanmasında verilen garanti tutarları ile toplam olarak mahsuplaşma yıl içinde mi yapılmakta, yoksa daha sonraki yıllara mı sarkıtılmaktadır?
- 4- Halihazırda bu kapsamda faaliyette bulunan 44 mükelleften 37'sinin zarar beyan ettiğine dair kamuoyuna yansıyan haberler doğru mudur? Doğru ise bu zararların sebepleri nelerdir?
- 6- Söz konusu zarar beyanının kullanılan krediler nedeniyle kur zararlarından kaynaklanma ihtimali var mıdır?
- 7- Bu mükelleflerin tümü nezdinde Bakanlığınız denetim elemanları tarafından kapsamlı vergi incelemesi yapılmış mıdır? Yapılmışsa ulaşılan sonuçlar nelerdir?
- 8- Yapılmamış ise bu mükellefler hakkında kapsamlı bir vergi incelemesi yaptırmayı düşünüyor musunuz?